

AMERISKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

No. 219

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, SEPTEMBER 16TH, 1936

LETO XXXIX. — VOL. XXXIX.

Coughlin zahteva revizijo ustave glede plač

New York, 14. septembra. Radio pridigar Rev. Coughlin, ki je dosedaj vedno napadal predsednika Roosevelta, ker je slednji zahteval spremembo ustave glede zboljšanja delavskih razmer, je včeraj sam pripravljal revizijo ameriške ustave, da se določijo minimalne delavske plače. Coughlin se je vrnil na radio in bo zanprej pridigal vsak teden tekem prihodnjih 26 tednov. Tekom svojega govora je povedal, da je on absolutno proti razrednemu sovraštvu. Kapitalist in delavec bi si morala podati roke in skupno delovati, da se vrne krščanski koncept življenja. Nadalje je Coughlin zahteval, da bi morala sleherni družina imeti minimalni letni zaslužek v svoti \$1,800.00. Toda nihče izmed predsedniških kandidatov ne povdarja tega dejstva, in treba bo skoro gotovo spreminiti ameriško ustavo, da se to izvrši.

Mala antanta bo združila svoje armade in rezerve

Bratislava, Čehoslovaška, 15. septembra. Zastopniki Male antante, ki so zbrani v tem mestu, so včeraj odobrili načrt, da se združijo armade Čehoslovaške, Jugoslavije in Romunske, tako da so pripravljene za vsak slučaj.

Na ta način bo Evropa dobila največjo vojaško organizacijo. Številno združenih armad Male antante znaša v vojskinem času nad šest milijonov borcev. Načrt za to združenje armad Male antante je pripravil Milan Hodža, ministrijski predsednik Čehoslovaške republike.

To združenje armad Male antante je posledica groženj od strani fašistske Nemčije in Italije. Jugoslovanski zastopnik je povdarjal na konferenci, da proti Jugoslaviji nevarnost od strani Italije, dočim so bili čehoslovaški zastopniki mnenja, da namerava Nemčija vpasti v Čehoslovaško.

V slučaju vojne z Italijo napram Jugoslaviji pride celokupna romunska in čehoslovaška armada Jugoslaviji na pomoč, in v slučaju napada od strani Nemčije v Čehoslovaško bodo Jugoslavija in Romunska podpirali Čehoslovaško.

Konferenca je odredila vse podrobnosti glede izdelovanja streljiva in orožja, zlasti pa glede živeža v slučaju vojne, tako da ne bo stradala ali kaj trpela niti ena niti druga članica Male antante.

Socialist prerokuje zmago predsednika Roosevelta

Cleveland, Ohio. — Predsednik Roosevelt bo zopet izvoljen — tako se je izjavil včeraj v Clevelandu Norman Thomas, socialistični kandidat za predsednika Zedinjenih držav. Mr. Thomas je dospel včeraj v Cleveland in je povedal, da je on sicer kandidat za predsednika Zedinjenih držav na socialističnem tiketu, toda je brez upanja, da bi bil izvoljen. Po njegovem mnenju je edino Roosevelt izmed vseh ostalih kandidatov upravičen, da dobi delavske glasove.

Konzul Zedinjenih držav beži z vsem osebjem iz Španije. Lojalisti baje name- ravajo podminirati pristanišče Bilbao

Washington, 15. septembra. Ameriški konzul in ostali diplomati zaeno s 15 ameriški državljani so včeraj v vsej naglici pobegnili iz mesta Bilbao in se podali na krov ameriške bojne ladje Kane.

Beg ameriških konzularnih uradnikov se je izvršil potem, ko so uporniki naznanili, da bodo podminirali pristanišča Santander in Bilbao. Ko je ameriški konzul v Bilbao, Chapman, sporočil državnemu oddelku ameriške vlade, da bodo pristanišča podminirana, je dobil povelje, da nemudoma zapusti mesto.

Saint Jean de Luz, Francija, 15. septembra. Lojalisti so včeraj sporočili vsem tujezcem v Bilbao, da jim preti nevarnost, ako ostanejo še nadalje v mestu, ker nameravajo podminirati pristanišče. S polaganjem mine začne ob polnoči 15. septembra.

Mr. Mihelich ne umakne svoje kandidature

Kot znano, se je napravil na Mr. John L. Mihelicha, ki je prijavil svojo kandidacijo za kongresnika v 20. okraju, pritisk, naj se umakne in prepusti polje kongresniku Martin Sweeneyu, češ, da bo tako boljši sporazum v stranki. Mr. Mihelich je na to rekel, da pač umakne svojo kandidacijo, če pride Mr. Sweeney v javnost in izjavi, da bo deloval 100% za izvolitev Roosevelta. Mr. Sweeney ni prišel na dan s kako tako izjavo, zato je včeraj Mr. Mihelich izjavil, da je imel Mr. Sweeney časa dovolj in ker ni podal zahtevane izjave, ostane Mr. Mihelich brezpogojno kandidat za kongresnika v 20. okraju.

Mr. Sweeney se je radi svoje izjave proti predsedniku Rooseveltu jako zameril lokalnim ameriškim časopisom, ki ga kar po vrsti napadajo in bodo delovali proti njegovi izvolitvi. Volivci v 20. kongresnem okraju naj se torej dobro pripravijo, da bodo pri novembriških volitvah črtali ime Martin Sweeneyja in napravili križ pred dobrim demokratom, ki bo stal neomajano pri Rooseveltu, John L. Mihelichem.

Ponovna otvoritev?

Kot naznanja vodstvo Velike jezerske razstave, bo razstava otvorjena najbrž tudi v prihodnjem letu. Vodstvo razstave je definitivno odločilo, da se razstava zaključi 12. oktobra, letos. Obenem je pa vodstvo razstave dobilo tisoče prošenj, naj se razstava nadaljuje prihodnje leto. Glavno vprašanje je finančno stališče, ako želijo velike firme nadaljevati z razstavo in tudi plačati stroške, ki so združeni z Veliko jezersko razstavo.

Mladinski naraščaj

Kuhinjski odbor pripravljalega odbora konvencije J. S. K. Jednote je poslal včeraj delegatkinji Mrs. Mary Bradach krasno punčko. Delegati so bili enoglasnega prepričanja, da se punčko sprejme v mladinski oddelek. Da se to zapečati je delegat br. Pirc dal punčki prvi poljub, kar zadostuje, da ni potrebna zdravniška preiskava.

Mesto Bilbao je prenapolnjeno z vladnimi miličniki, ki so dospeli sem, potem ko so zapustili mesto San Sebastian, ki je padlo upornikom v roke. Vse tujezemske bojne ladje so včeraj zapustile Bilbao pristanišče.

Ameriška bojna ladja Kane, ki je bila pred nekaj tedni predmet obstreljevanja od strani nepoznanega španskega zrakoplova, je včeraj dospela v to francosko pristanišče. Mnogo ameriških državljanov, ki so pobegnili iz Španije, je bilo na krovu.

Madrid, 15. septembra. Španska vlada naznanja, da nadaljuje z zaplenbo bogastva španskih aristokratov. Anarhisti vdirajo v stanovanja bogatinov, in vlada je dobila v nekaj dnevih za \$14,000,000 vrednosti v zlatu, bankovcih in drugih vrednostih.

Most v Collinwoodu

Councilman Anton Vehovec iz 32. varde je včeraj pripeljal večjo skupino državljanov iz svoje varde v mestno hišo in je zahteval od župana, da se znani most, ki vodi preko NYC železniške proge na 152. cesti tako popravi, da bo varen za splošen promet, ali naj se pa zgradi nov most. Mestni inženirji so izjavili, da je most nevaren za promet, razven za pešce. Župan Burton je obljubil, da bo mesto posvetilo tej zadevi vso pozornost.

Komunistu Browderju pre- povedano govoriti

Atlanta, Georgia, 15. septembra. Earl Browder, kandidat komunistične stranke za predsednika Zedinjenih držav, je prišel sinoči v to mesto, da bi imel kampanjski govor, toda v mestu se ni dolgo mudil. Pustili so mu toliko časa, da je večerjal, nakar je vzel prihodnji vlak, ki ga je odpeljal v Florido. Ko je vlak dospel na postajo, so pričakovali Browderja številni policisti, ki so mu vljudno povedali, da mesto Atlanta nekakor ni pripravljeno poslušati komunistične doktrine. Povabili so ga prijazno, da vzame prihodnji vlak in se odpelje naprej, ali pa se peljal na policijsko postajo. Obenem je policija aretirala 18 komunistov, ki so oddajali komunistično literaturo. Glasom postave države Georgije je komunist v tej državi lahko obsojen na doživetno ječo, ako v svojih govorih hujska na punt proti ameriški vladi.

Umetniški muzej

Vodstvo Umetniškega muzeja v Clevelandu naznanja, da bodo neprecenljive slike, ki se sedaj nahajajo v muzeju in ki so bile poslane sem v zvezi z Veliko jezersko razstavo od vseh strani sveta, še dostopne občinstvu za ogled do 12. oktobra. Slike so zavarovane za \$25,000,000.

Rojakinja zbolela

Težko je obolela Mrs. Julija Arko, ki se nahaja pod zdravniško oskrbo na svojem domu, 1265 E. 59th St. Želimo ji, da bi kmalu okrevala.

81 odstotkov relignikov je za preds. Roosevelta

New York, 14. septembra. Kot naznanja Institute of Public Opinion bo izmed 4,000,000 oseb, ki se nahajajo na refitu, jih glasovalo najmanj 3,050,000 za Roosevelta, dočim jih bo približno 700,000 glasovalo za Landonom in nekako 250,000 za vse ostale predsedniške kandidate. To pomeni, da bo glasovalo za Roosevelta 81 odstotkov oseb na refitu, za Landonom pa 19 odstotkov. Nadalje naznanja ista organizacija, da ima Roosevelt za seboj še vedno 53 odstotkov vseh glasov, dočim jih ima Landon 44, a ostali glasovi se porazdelijo med druge kandidate. Poroča se tudi, da poskusno glasovanje, katero je vpeljal znani ameriški časopis The Literary Digest, in ki naznanja, da je Roosevelt daleč zadaj za Landonom, se je vršilo ponajveč v krogih bogatinov. Detečno poskusno glasovanje se ni vršilo med zastopniki srednjega in delavskega stanu.

Papež Pij poziva svet, da začne z borbo proti komunizmu

Rim, 16. septembra. Papež Pij je imel nagovor včeraj beguncem iz Španije, ki so pobegnili pred strahotami civilne vojne. Papež je povdarjal v svojem govoru, da je največja nesreča za civilizacijo — komunizem, ki ne priznava nobene civilne niti krščanske postave.

Papež je bil očitno ganjen, ko je govoril napram 350 škofom, duhovnom in laikom, katerim se je posrečilo pobegniti iz Španije. Dejal je, da katoliška cerkev nikdar ni bila za pobijanje, pač pa za sporazum, sledeč naukom Krista, ki je dejal: Ljubite svojega bližnjega kot samega sebe!

“Res je,” je dejal papež Pij XI, da v Španiji, kot nikjer drugje po svetu, niso razmere kot bi bile morale biti. Toda res je, da klanje mirnih in poštenih delavcev v Španiji nikakor ne bi smel biti na dnevnem redu.

“Jaz obžaljujem v dnu svojega srca,” je dejal papež, “ko se pobija lastni narod in je brat proti bratu. Pravi kristijan, ki sledi naukom Krista, tega ne bi smel nikdar narediti.”

Coughlin za poraz prijate- ljev Roosevelta

New York, 15. septembra. Včeraj je imel v tem mestu Rev. Charles Coughlin, ki je tekem govora izjavil, da mora biti pri novembriških volitvah poražen sleherni, kdor podpira Roosevelta. Coughlin je priporočal svojim pristašem, da gredo od vrat do vrat in delajo propagando za pristaše Narodne unije za socialno pravico. Coughlin je tudi izjavil, da sedanjih demokratičnih kongresmanov niso bili drugje kot klmavci Roosevelta, ki je vpeljal v kongresu pravo diktacijo. Tekom svojega govora Coughlin niti omenil ni republikanskega kandidata, iz česar zopet mnogi sklepajo, da je Rev. Coughlin najet od republikancev, da ruši zaupanje v Roosevelta.

Pozdravi iz Joliet

Mr. Martin Rakar pošilja vsem prijateljem in znancem v Clevelandu lepe pozdrave iz Joliet, Ill.

Potek XV. konvencije J. S. K. J.

Točno ob 8. uri zjutraj v torek je konvencija J. S. K. Jednote začela s svojim delom. Po klicanju delegatov in gl. odbornikov je bilo predlagano, da se zapišejo v zapisnik imena onih, ki niso navzoči, ko so klicani. Zavrženo.

Zapisnika obeh sej od pondeljka sta bila sprejeta kot čitana. Delegat od društva št. 37 je oddal protest proti sklepu konvencije, da društva ne smejo razpolagati s svojim lastnim denarjem. Povedal je mnenje predsednika najvišje sodnije države Ohio in drugih odličnih odvjetnikov, da ima namreč vsako društvo pravico razpolagati s svojim lastnim denarjem, kakor večina društev določili.

Sobrat Leo Kushlan je podal konvenciji potom gl. tajnika več jako primernih priporočil glede gotovih točk o bolniški podpori, katere je konvencija na priporočilo gl. tajnika tudi sprejela.

Konvencija je dopolne začela debatirati pri točki 456 v pravih. Slo je še precej točno naprej. Konvencija je odobrila nove točke, ki pravi, da Jednota plača do dveh dolarjev za zdravniško preiskavo. Dosedaj je, da Jednota posojuje po 4 odstotke obresti plačila na domove. Pravilno bi se imelo glasiti, da Jednota posojuje na rezerve polic članov po 4 odstotke obresti.

Predlagano je bilo, da se sprejema tudi člane, ki bi bili zavarovani samo za operacijsko in odškodninsko podporo, poleg smrtnine. Ker pa je na pojasnilo gl. tajnika tak sklad nemogoč, razven, da se plačuje najmanj 20c mesečno v tak sklad, je bil predlog odklonjen.

Sprejeta je bila točka, da J. S. K. J. sprejema tudi člane, ki so bili črtani iz drugih organizacij, ker niso plačali svojih obveznosti. Dosedaj J. S. K. Jednota takih članov ni sprejemala. Ker se je pa dokazalo, da so druge organizacije sprejemale naše črtane člane, ki so ostali na dolgu, je J. S. K. J. konvencija povrnila milo za drago.

Na dneveni red je po odmoru prišlo važno vprašanje glede solventnosti Jednote in glede znižanja ali zvišanja starosti. Gl. tajnik Zbašnjak je to zadevo temeljito pojasnil delegaciji, ki si njegovo poročilo vzela za največji omdrobovanjem v naznanje.

Nova določba pravil je, da imajo člani čas za plačanje asesmenta do 1. dne v mesecu. Sedaj je bil čas do 25. dne v mesecu. Tajniki pa morajo poslati nabrani asesment v gl. urad do 5. dneva prihodnjega meseca. Odpravljena je tudi točka, da se suspendiranim članom ni treba podvreči zdravniški izjavi, da so zdravi, ko so ponovno sprejeti.

Pravni svetovalec Jednote bo v bodoče imel iste pravice na konvenciji kot jih imajo ostali delegati. Pogoj je, da mora biti pravni svetovalec Jednote član iste. Črtala se je točka, da J. S. K. J. ni več članica Jugoslovanske bratske federacije, ker je slednja — pasivna.

Konvenčni predsednik Anzele je otvoril sejo v torek popoldne še pred določenim časom ob 1:30. Kmalu po otvoritvi popoldanske seje je bil sprejet predlog, da ima Jednota v bodoče štiri podpredsednike. Dosedaj sta bila le dva. To je za boljše pro-

pagamo Jednote v raznih delih Zedinjenih držav.

Takoj potem je konvencija začela glasovati glede plač glavnih odbornikov. Predsednikova plača \$500.00 na leto, ostane kot sedaj. Je to mala plača za ogromno delo in odgovornost.

Msgr. Smith

Poznani katoliški duhovnik v Clevelandu, monsignor Smith ki je eden največjih prijateljev delavca, je izposloval za uslužbenec sledenče ugodnosti: Delavci dobijo zvišane plače. Zvišanje se šteje od 1. maja, 1936, naprej. Obenem bodo vsi uslužbeni dobili letne počitnice s plačo. Počitnice pridejo v veljavo 1. maja, 1937. Nova pogodba med kompanijo in med uslužbeni pa bo v veljavi do 1. maja, 1938. Msgr. Smith je izjavil, da je srečno življenje delavca več vredno kot pa kompanijske dividende. Nove plače, ki jih bodo dobivali uslužbeni cestne železnice so: 67c na uro za prih šest mesecev dela, nadaljnih 9 mesecev bodo dobivali po 70c na uro, potem pa po 72 centov na uro, dočim imajo vozniki busov po 74, odnosno 77, ali 79 centov na uro. Uslužbeni so pa zgubili seniorne pravice in zahtevo, da kompanija zopet zaposli one uslužbenice, ki so bili odslovljeni iz službe radi pijanosti.

Še eno najdeno truplo

Dva mala dečka, ki sta se včeraj vračala iz šole proti domu sta našla na nekem praznem lotu v East Clevelandu ženski okostnjak brez glave. Policija je mnenja, da je bila ženska umorjena po istem človeškem mesarju, ki je dosedaj zakopal že šest svojih umorjenih žrtev v Kingsbury Run. Okostnjak je bil najden v bližini Nickel Plate železnice, med Eastham in Wymore Sts. Okostnjak je bil položen v lesen zaboj in je bil povezan z žico. Oba dečka, ki sta okostnjak našla, sta se silno prestrašila in bežala domov, kjer sta povedala očetu, kaj sta videla. Kmalu je prišla na lice mesta policija. Okostnjak je bil deloma zakopan v zemljo, toda posamezne kosti so gledale iz prsti. Kot se je izjavil koroner dr. Pearse, je bila ženska umorjena pred nekako enim mesecem.

V soboto na v Girard!

Gospodinjki klub Slovenskega doma v Girardu priredi v soboto 19. septembra prijetno domačo zabavo v Domu. Vrle članice vabijo vse prijatelje od blizu in daleč. Fin prigriček, izvrstna godba garantirana. Girardčani se vselej radi odzovejo vabilu, torej jih obiščimo tudi mi v soboto.

Šolski direktor

Šolski odbor v Clevelandu je odslovil sedanjega direktorja Parkerja in je imenoval na njegovo mesto bivšega šolskega ravnatelja iz Elyrije Joseph Browna. Urad nosi \$6,000.00 na leto.

Pozdrav iz Mt. Clemens

Mr. Rudolph Cerkvenik pozdravlja vse Clevelandčane iz Mt. Clemens, Mich., kamor je šel v svrhu zdravljenja.

Podpredsedniki J. S. K. J. bodo dobivali samo \$20.00 na leto. To je čast, ki pomeni, da imajo podpredsedniki desetkrat toliko stroškov kot pa znaša njih letna plača.

Konvencija je pa uvaževala delo v uradu gl. tajnika in njegovo odgovornost in povečano delo. Odglasovala je, da dobiva v bodoče glavni tajnik \$250.00 na mesec, kar tudi temeljito zasluži.

Plača predsednika nadzornega zbora se v bodoče poviša od \$75.00 na leto na \$100.00 na leto, plača ostalih nadzornih odbornikov pa od \$50.00 na \$75.00 na leto.

Imenitno ga je polomil predsednik glavnega porotnega odbora J. S. K. Jednote. Toda kar je naredil, je storil v korist Jednote. Vsa delegacija je bila pripravljena glasovati, da se plača predsedniku porotnega odbora \$25.00 na mesec. In to tudi zasluži. Toda brat Tone Okolish je rekel, da je to preveč, in da je zadovoljen s \$15.00 na mesec. Pdpriprano in sprejeto.

Ostali porotniki dobivajo po \$60.00 na leto. Dosedaj so dobivali \$25.00. Zvišala se je tudi plača uredniku "Nove Dobe" za \$10.00 na mesec, tako da bo sedaj urednik glasila dobival \$210 na mesec.

Tajnik finančnega odbora dobiva \$100.00 na leto. Dosedaj \$50.00. Ostali člani finančnega odbora pa \$75.00 na leto.

V zbornici je prevladovala silna vročina. Vremenski preroki pravijo, da je toplomer kazal včeraj v Clevelandu 95 stopinj. Sklene se torej, da se zvečer ne zboruje.

Na dnevnem redu so dnevnice delegatov. Trije predlogi so stavljani: za \$8.00, za \$7.00, za \$6.00 dnevno. Skoro soglasno sprejet predlog za \$8.00 dnevno.

Pravila so bila srečno prečitana in odobrena ob 2. uri popoldne. Sprejelo se je vse, kar je predlagal odbor za pravila, in nasprotna debata je bila torej odveč.

Na vrsto so prišle ob 2:10 popoldne pritožbe in prizivi. Delegacija je sprejela večinoma vse predloge tega odbora, ki je jako razumno reševal njemu podane pritožbe. Konvencija je z malenkostno izjemo odobrila vsa priporočila tega odbora.

Znani slovenski-ameriški plavalci, članici J. S. K. Jednote, Miss Ani Govednik, je konvencija odobrila \$50.00 podpore za solnino. To je bil eden najboljših sklepov konvencije in v veliko korist za mladinsko agitacijo.

Konvencija nadaljuje s svojim delom danes ob 8. uri naprej. Kakšen bo izid konvencije glede volitve gl. odbornikov, bomo, kot mislimo, lahko jutri poročali.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

2117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$8.00. Posamezna številka, 5 cente

SUBSCRIPTION RATES:
U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
Single copies 5 cents. European subscription, \$8.00 per year.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. FIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 219, Wed., Sept. 16, 1936

Težka bolezen Evrope

Danes so pričeli Evropo primerjati z bolnim možem, kakor so svoj čas nazivali Turčijo, ko je ležala na smrtni postelji. Pričakovanje, da se bo z odpravo sankcij, stanje izboljšalo, se ni uresničilo. Evropa je danes podobna stari ladji, ki, kakor hitro je nekje popravljena stara luknja, začena puščati vodo skozi drugo, doslej neopaženo špranjo.

Sankcije so res odpravljene, toda odnosi med Anglijo in Italijo s tem niso niti najmanj razjasnjeni. Anglija je v tistem trenutku, ko je izrekla, da so sankcije postale neumestne, odredila, da bo odslej pretežni del angleškega vojnega brodogradništva stalno nameščen v Sredozemskem morju in da se bodo odnoda opirališča za njeno bojno brodogradništvo, zlati Ciper, še bolj utrdila. Obenem razpravlja angleška vlada s francosko vlado glede eventualne pomoči francoskega brodogradništva angleškemu, ako bi v Sredozemskem morju kdo Anglijo napadel, kar je bilo na dnevnem redu že pred Lavalom. Razume se, da so zaradi tega, pa tudi zaradi drugih "malenkosti," ki kažejo, da Anglija nikakor ne misli meniti tebi nič preboleti poraza, ki ga ji je Italija prizadejala v abesinski zadevi, v Rimu precej slabe volje. Tudi prizadevanja Anglije, da bi se začela pogajanja o nekakem Sredozemskem paktu, v Italiji niso našla simpatičnega odmeva, ker v Rimu sumijo, da hoče Anglija na ta način Italijo v Sredozemskem morju obkrožiti. Mussolini je tudi naziranj, da se Italija ne bo mogla več sprijazniti z Zvezo narodov, ako ne bo prej v vseh glavnih potezah znano, kako si predstavljata Anglija in Francija njeno reformo, ki bi tudi Nemčiji in morda tudi Japonski omogočili povratek vanjo. Ta reforma bi namreč po italijanskem mnenju morala biti taka, da bi bil poslej izključen vsak tak konflikt, kakršen je nastal zaradi Abesinije. Ker pa tudi sedanja francoska vlada vztraja na načelu kolektivne garancije in varnosti, je jasno, da za Italijo sploh nima več pomena potruditi se v Zvezo narodov, v kateri bi vnovič lahko nastali taki spori kakor je bil abesinski. Če Anglija in Francija mislita, da se bo dala abesinska zadeva uravnati tako, da bi se italijanska aneksija formalno ne priznala, se motita, kajti brez tega priznanja se ne bo Italija z nikomur razgovarjala o ozdravljenju Evrope.

Nič manj pa ni zapleten sedanji položaj zaradi stališča Nemčije, ki tako spretno izkorišča nesporazume zapadnih veselil. Na vprašanje angleške poslanika v Berlinu, ali namerava Nemčija sploh odgovoriti na vprašalno polo, katero ji je bila poslana ob priliki okupacije Porenja angleška vlada, je nemški zunanji minister v zelo odločnem tonu odgovoril, da se mu odgovor na angleška vprašanja ne zdi potreben, ker veselile, ako hočejo, lahko vzamejo za podlago rekonstrukcijo Evrope mirovni načrt, ki ga je Hitler sporočil 31. marca 1936. Nemčija dobro ve, da sta Anglija in Francija danes v veliki zadregi, tem bolj, ker se radi organizacije miru za bodočnost ne strinjata in ker obe potrebujeta tako Italijo kakor Nemčijo. Položaj Nemčije je zaradi tega tem bolj ugoden, ker je Italija popolnoma solidarna v naziranj, da Nemčija in Italija z Zvezo narodov ne bosta sodelovali, ako se je ne bo reformiralo v soglasju z njima. Nemško časopisje pravi, da so nameni Anglije in Francije absolutno neuresničljivi brez sodelovanja Nemčije in Italije. Na vprašalne pole pa Nemčija sploh ne bo odgovarjala, ker se ne smatra za obtožena, ki stoji pred preiskovalnim sodnikom, ampak bo povedala svoje stališče, kadar bo kdo z njo razpravljal kot z enakovredno državo.

K vsem tem težkočam pa so se zdaj pridružili še zapletljaji, ki jih je povzročila španska državljanska vojna, in ki tvorijo največjo nevarnost evropskega miru.

Vsa znamenja kažejo, da bo Evropa še dolgo "bolni mož," ki se ne bo še tako kmalu dvignil s svoje bolniške postelje ter nastopil zopet pot okrevanja.

Zanimivo pismo iz Jugoslavije

Ravne pri Blokah, 28. avgusta. — Da smo srečno dospeli v domovino, vam je že sporočil Mr. Kollander. Vožnjo smo imeli lepo in zabavno. Vse življenje se nisem še toliko nasmejala kot na tej poti. Mežanske smo se vedno držale Mr. Kollandra kot otroci svojega očeta. Tako se ni nobena izgubila. Hvala lepa Mr. Kollanderu za njegovo skrb in pomoč. Vsem ga priporočam, ki nameravajo potovati v staro domovino.

Ko smo dospeli v Havre, so nas takoj naložili na vlak in nas odpeljali v Pariz. V Parizu nisem dosti videli, ker smo sneg. Vozili smo se visoko po prišli tje ob enajstih ponoči. obronkih, da me je bilo kar drugi dan zjutraj ob sedmih groza, ko sem pogledala doli v smo se pa že odpeljali od tam. Z Mrs. Schmuck sva skozi do Ljubljane se nismo kar od okna bežali.

Skozi Avstrijo smo se vozili ponoči. Zjutraj ob sedmih pa smo prišli že na Jesenice. To je prva postaja na jugoslovanski meji. Ne morem popisati, kaj človek občuti v srcu, ko stopi prvič po tolikih letih na domača tla. Z Mrs. Schmuck sva obe jokali. Druge pa, ki so bile že drugič v domovini, so se bolj moško držale.

V Ljubljano smo prišli ob devetih. Ko so nam dali nekaj okrepčil, smo se podali vsak na svoj kraj. Meni je bilo vse novo in neznano. Samo gledala sem in občudovala. Seve, v 31 letih se vse močno spremeni. Moja 80 letna mati me je bila neznansko vesela, ko sem prišla tako nepričakovano. Nič nisem pisala, da pridem.

Zdaj sem tukaj že pet tednov. Videla sem dosti v tem času. Bila sem na Dolenjskem, kjer je bil rojen škof Baraga. Videla sem njegov rojstni gradič. V tistem gradu je zdaj sodnija. Iz teh krajev je doma tudi moj mož.

Vinska trta na Dolenjskem prav dobro kaže in grozdi so polni. Škoda, da ni še zrelo, da bi ga vam prinesla pokusit. Na 15. avgusta sem bila na Brezjah. Tam sva se dobili tudi z Mrs. Schmuck. Potem sva se odpeljali na Bled. Ta kotiček slovenske zemlje je tako lep in čudovit, da se ga človek kar nagledati ne more.

Ko smo se potem peljali proti Ljubljani, se nam je pripetilo nekaj veselega, kar bo gotovo zanimalo Jakata. Je vse res in za to pričajo Mrs. Schmuck. Nasproti naju v kupeju je sedela neka gospa, če ni bila mar gospodična. V rokah je držala majhno žensko ogledalca, na drugi strani tega ogledalca je bila pa slika našega predsednika Roosevelta. Pod sliko je bilo zapisano: — August Kollander, prodaja parobrodne karte. Nič ne hotel verjeti, da je to ameriški prezident. Vsak je trdil, da je to slika našega g. Kollandra. V kupeju nas je bilo kakih 20, vsi romarji z Bleda. Bilo je dosti smeha in zabave, predno sva z Mrs. Schmuck prepričali potnike, da slika predstavlja našega predsednika Roosevelta. Seve, saj sva samo midve poznali oba. No ja, saj sta oba fest fanta.

Zdaj pa še nekaj novic iz Bloške fare. Tukaj je dala država napraviti velike vojašnice. V vasi Velike Bloke je vse moderno urejeno. Prostora bo za več tisoč vojakov. Tukaj imamo tak zrak, da letajo po zraku brezmotorna letala. Eden je bil v zraku enajst ur in je napravil tozadevni svetovni rekord. Tako bodo postale Bloke sčasoma svetovno znane.

Drugo pomlad bodo pričeli graditi avtomobilsko cesto čez Bloško farno, iz Ljubljane na Sušak. Bo vsa iz cimenta, širokega 8 metrov. Šla bo nad vasjo Ravne in potem na Loški potok.

Na 7. septembra se podam iz Ljubljane nazaj proti Clevelandu, torej se kmalu vidimo.

Pa bi skoro pozabila povedati, da sem obiskala tudi slavno Meniško, kjer je doma Mr. James Debevec. Vse sem si prav dobro ogledala in se mi ti kraji zelo dopadejo. (Bog ve, če še stoji tista tepka, s katere sem jaz prvič poskusil leteti brez aeroplana? Vprašanje Jakata.)

Zdaj pa lepo pozdravljam moje družino na Coit rd., in vse domače. Pozdrav tudi vsem uradnicam in članicam društva Marije Magdalene št. 162 K. S. K. J. podružnice št. 25 SZZ, društva sv. Cecilije SDZ, Jutrzanje Zvezde JSKJ. Na svidenje v kratkem.

Dorothy Sterniša.

Kadar obiščete jezersko razstavo, ne pozabite se ustaviti v gostilni "Ljubljana."

Zmagoviti "Orel"

V nedeljo 2. sept. je žogometni oddelek Orla v Gordon parku premagal team od SNPJ in sicer 6—0. Ta zmaga daje Orlu drugo mesto in priliko, da igra z društvom Pioneer HBZ za prvenstvo v Interlodge ligi. Kdor dobi dve igri izmed treh, bo zmagovalec. Te igre se bodo igrale v Gordon parku tri zapovrstne nedelje. Začetek vsakokrat ob dveh popoldnevih. Vsakdo je vabljen, da pride gledat te zanimive igre.

Na zadnji mesečni seji Orla so se vršile tudi volitve in izvoljen je bil sledeči odbor: Dr. Vincent Opaskar, predsednik; Albert Koporc, I. podpredsednik, Theresa Turk, II. podpredsednica, Rev. B. J. Ponikvar, častni predsednik, Joe Marinko, blagajnik; Bertha Gregorac, tajnica, Tony Vidmar, sportni direktor; nadzorni odbor: Joe Nemanich, Vic Karlinger in Frank Brooks.

To je popolnoma nov odbor. Mesečne seje se vrše vsak drug četrtek v mesecu.

Za Zahvalni dan se Orel že pripravlja na veliko proslavo kot vsako leto. Dajali se bodo veliki, pitani purani. Le pazite na nadaljno sporočilo. Odbor.

Jugoslovanski akademski kvartet pride v Cleveland

Cleveland, O. — Bratje Maksimovič, univerzitetni kvartet iz Beograda in njih manager in novinar g. Svetozar Popović pridejo v Cleveland v sredo 23. septembra. Kvartet bo priredil koncert v SND na St. Clair ave. ob 8:30 zvečer. Koncert se vrši pod pokroviteljstvom Jugoslovanskega univerzitetnega kluba iz Clevelanda, katerega predsednik je Mr. Ralph Butala, naš mladi odvetnik.

Naša narodna dolžnost je, da vsi pridemo na ta koncert. — Štirje bratje dijaki, sinovi ene družine, se niso bali stroškov, da obiščejo svoje narodne brate v daljni Ameriki. Zelja, da vidijo, kako živimo mi tukaj, jih je navdušila za potovanje.

Mnoge države imajo svoje sinove in hčere raztresene daleč po svetu, a vendar ti izseljenci še vedno čutijo za majhno domovino. Ena takih držav je tudi naša lepa, nikdar pozabljena mlada Jugoslavija, katera ima dosti svojih sinov in hčere raztresenih po širnem svetu. Naši izseljenci še vedno ljubijo svojo rojstno domovino. Dolga stoletja je trpel naš jugoslovanski narod pod tučljivo peto. Pomagal si je kot je vedel in znal. Šel je v tujino, da si zasluži skorjo kruha ter preživi svojo ljubo družinico v Ameriki. Obenem je pa tudi še vedno pošiljal svojcem domov.

Nastopila je svetovna vojna, pretrgala je bila vez med izseljenci in domovino. V groznih bolečinah in mukah se nam je rodila mala Jugoslavija, kateri so trije bratje prisegli zvestobo in ljubezen, Slovenec, Srb, Hrvat, za uvijek brat i brat.

Medtem je rasla naša mladina doma. Slišala je o bratih tam v tujini kako si s krvavimi žulji služijo svoj krah ter napredujejo, da imajo svoje hiše, cerkve, šole, narodne domove, banke, svoje močne podporne organizacije, trgovine, itd.

Vse to sliši mladina doma. In v nje mladih srcih se je porodila želja, da obišče svoje izseljene brate v daljni Ameriki. In tako pridejo k nam tudi bratje Maksimovič s svojim managerjem. S prelepo našo pesmijo hočejo nas z domovino zopet zblizati, da se bomo še bolj poznali med seboj. Tako naj bo naša mladina močan most, ki naj veže staro in novo domovino.

Že leta 1933 je začelo pevsko društvo Obilic v Beogradu z akcijo, da obišče vse jugoslovanske kolonije v Ameriki. Ta pevska turneja pa je bila preložena radi ogromnih stroškov. A akcija ni povsem zaspala. Delalo se je na tem, da gre v Ameriko manjša grupa, da bo tako manj stroškov, taka grupa, ki bo v stanu dostojno in častno reprezentirati v pesmi jugoslovanski narod in našo kulturo. In tako je bilo sklenjeno, da gre v Ameriko na pevsko turnejo kvartet Maksimovič bratov. Ta kvartet je že nastopal po Evropi in Aziji ter imel povsod najlepši uspeh.

Mladi pevci pojo našo narodno in umetno pesem, poleg tega pa tudi pesmi v 15 drugih jezikih. Lahko je ponosna nanje njih majka, ponosna pa tudi njih domovina.

Ta njih pevska turneja je predvsem namenjena našim izseljencem. Dalje pa tudi, da se ameriški publiki pokaže lepota naše narodne pesmi.

Ta kvartet je že nastopil v sledečih mestih Amerike: V Akronu, O., Pittsburghu, Pa., Steelton, Pa., Aliquippa, Pa., Detroit, Mich. Zdaj so v Chicago in na 23. septembra pridejo v Cleveland.

Naš Jugoslovanski univerzitetni klub se je zavzel in je aranžiral ta koncert na 23. septembra. To bo prvi koncert v letošnji sezoni. In kakor smo svoj čas pozdravljali naše slovenske pevce, ki so nas obiskali iz domovine, tako je zdaj naša narodna dolžnost, da posetimo tudi ta koncert mladih jugoslovanskih akademikov. Glejmo, da bodo odnesli lepe spomine od nas. Naj povedo doma, da nismo še pozabili svoje domovine, kamor nam večkrat hitijo naše misli čez širno morje v našo skromno vasico, kjer nam je tekla zibelka. Domotožje si ublažimo v naši pesmi, ki je edina naša tolažnica v žalostnih in veselih dneh v tujini.

Srčno vas vabi na koncert Maksimovič bratov

Marjanca Kuharjeva.

Naš prvi koncert

Cleveland (Collinwood), O. — Naš mladinski pevski zbor Ilirija ml. nam je podal predzadnjo nedeljo jako sijajen koncert v Slovenskem domu na Holmes ave. Ta zbor je bil ustanovljen zato, da se našo mladino drži skupaj pri naši fari in cerkvi. Ako so zmogni drugi, zakaj bi ne bili zmogni mi držati našo mladino v katoliškem zboru.

Cerkveni pevski zbor Ilirija je v ponos naši fari. Upam, da bodo enkrat v doglednem času tudi ti naši mladi pevci nam v ponos.

Da so se ti malčki dobro odrezali, nam priča vsestranska pohvala in tudi sami so zelo zadovoljni. Saj že vprašujejo, kdaj da bodo zopet smeli nastopiti. To je dokaz, da jih stvar veseli.

Zahvaliti se pa moramo našemu pevovodji Rakarju, ki jih je tako lepo pripravil in to v tako kratkem času. Imeti mora precejšnjo mero tiste stvari, ki se ji pravi potrpežljivost.

Najlepša hvala č. g. monsignorju Hribarju in Rev. M. Jagru za tako lepe in pomenljive govore. Najlepša hvala tudi naši aktivni predsednici Mrs. Kogovšek. Vidi se, da ji je ta mladinski zbor res zelo pri sreu.

Dalje se zahvaljujemo cerkvenemu pevskemu zboru Iliriji, ki so nam vsestransko pomagali. Hvala odboru Ilirije mlajše, ki se je trudil, da bi koncert kar najlepše uspel.

Najprisrčnejša hvala vsem staršem otrok za njih udeležbo kakor tudi drugim udeležencem, ker so pripomogli do ta-

ko zadovoljivega uspeha.

Odbor se najlepše zahvaljuje direktorju Slovenskega doma na Holmes ave., ki nam je šel na roko s tem, da nam je dal dovolano brezplačno na razpolago. Končno hvala vsem, ki so na en ali drug način pomagali, da se je ta naš koncert izvršil vsem v zadovoljstvo.

Za Ilirijo ml.: J. K.

VABILO NA SEJO!

Tem potom se članstvu Dvor Baraga 1317 C. O. F. nanažnja, da se vrši glavna letna seja v petek večer 18. septembra ob 7:30 v navadnih prostorih šole sv. Vida. Na dnevnem redu bo nekaj važnih točk in kot član društva Dvor Baraga, je vaša dolžnost, da se gotovo udeležite te seje.

Ako ste tudi vi eden izmed tistih, ki niso še prejeli letošnje dividende, oglasite se pri tajniku na prihodnji glavni seji v petek večer 18. septembra 1936.

Z bratskim pozdravom,
Math Baznik,
tajnik - zapisnikar.

IZ PRIMORJA

—Osumljeni tihotapstva in aretirani. Cerkno, avgusta 1936. — Pred nekaj dnevi so italijanski finančni stražniki naleteli blizu Krnic nad Sp. Idrijo na štiri mladeniče ter baje dobili pri njih jugoslovanski tobak. Takoj so jim napovedali aretacijo ter jih odpeljali, in sicer so to: Anton Kacin iz Krnic, Jože Sinkovec iz Krnic, Tušar France iz Masor in Friderik Medved iz Krnic. Po zaslišanju so bili vsi štirje aretiranci odpeljani v goriške zapore, kjer jih po nazivih finančnih stražnikov čaka občutna kazen. Smatrajo namreč, da omenjeni štirje aretiranci tvorijo tihotapsko tolpo zase, vendar pa je tas um dvomljiv.

—V Gradiški pri Gorici sta trelija pretekli teden dva avtomobila pri tem je bil ubit 16-letni Martelanc Danilo iz Trsta.

—Pred goriškim sodiščem sta bila obsojena 27-letni Poberaj Franc na 2 leti 15 dni in 4.550 lir denarne kazni in 29 letni Kos Ivan na 1 leto in pol ter 1.800 lir denarne kazni, ker sta v noči 9-10 maja t. l. ukradla nekaj jestvin in nekaj denarja Mihaelu Baučarju. Vsi so iz Kanala pri Gorici.

—50-letni Josip Hubad iz Idrije je bil pred goriškim sodiščem oproščen zaradi razpečavanja ponarejenih bankovcev.

—21-letni Laban Josip in 18-letni Fr. Peternelj iz Cerknega sta bila ovajena sodišču zaradi bega čez mejo.

—24-letni Anton Bavec, jugoslovanski državljani, je bil obsojen pred tržaškim sodiščem na 380 lir denarne kazni, ker je pritihtopil čez Postojno 10 kg kave.

—Obupen položaj Kraškega kmeta. Dela in gara kot živina noč in dan — za davke. Postojna, avgusta 1936. — Težko je opisati položaj kraškega kmeta dol od St. Petra do Sežane. — Kdor gleda te kraje, ko se vozi mimo, si sploh ne more misliti, da tu žive ljudje in vztrajajo, čeprav vidi posejane vasi in hišice vsepovsod.

Dokler ni bilo fašizma, je še šlo. S Trstom se je dalo mnogo zaslužiti, posebno ker so tam vse radi kupili in tudi dobro plačali. Vsi so imeli nekaj, kar so lahko prodali v Trst, drugi pa so šli na dnino k železnici ali pa v mesto. Zdaj pa je vedno slabše. Proda se ne nič, če se, je pa cena tako nizka, da se ne izplača. Najlepše so si odvzeli za letališča, ceste in slično. Tako se danes mimo teh sestradanih hiš vovozijo lepi avtomobili, teče električna železnica in električna, hodi gospoda v škocijansko jamo itd. Ljudje pa od vsega tega nimajo nič in še manj kot nič. Vsa tehnika in civilizaci-

ja ni niti za stopnjo v prid našemu kmetu in delavcu.

"To niso več ljudje, to je živina. Šel sem malo domov, da bi pomagal bratu pri delu zdaj poleti. Sem namreč v pokoku, pa se še ne čutim za takega. Jakje! Vstajajo ob dveh ponoči in delajo in garajo ves dan. — Opoldne malo počivajo in naprej do večera. Jaz nisem tega zmogel, čeprav sem vajen dela z mladih nog," je pripovedoval krepak možak s Krasa, ki ne more pozabiti na svoj dom in se vsako leto vrača, da pomaga domačim.

Ni čudno, da tako propadajo naši ljudje fizično in duševno. Mladi možje, zdravi, hodijo kot starčki. Otroci dele usodo z ostalimi. Vsi so se zarili v zemljo, v kamen in se ga drže trdno in krčevito, kljub vsem težkim valovom, ki jih hočejo otrgati od njih.

—Kunstel France iz Zirov zopet doma. Ziri, avgusta 1936. Na svoj dom se je pred kratkim vrnil dne 22. julija t. l. na meji pri Kopačnici - Podpleče aretirani jugoslovanski državljani France Kunstel, lesni trgovec iz Zirov. Po aretaciji je bil prepeljan v koprsko zapore, kjer je bil po temeljtem zaslišanju in na intervencijo neke lesne tvrdke izpuščen iz zapora in poslan domov. Bil je osumljen špijonaže, vendar mu niso mogli ničesar dokazati.

—Streliški jarki ob jugoslovanski meji. Postojna, avgusta 1936. — Večji del obmejnih utrjevanj, dosedaj izvršenega, je bilo defenzivnega ali vsaj ne izrecno ofenzivnega značaja. Kot pa je razvidno iz poročil, zlasti iz onih, ki prihajajo z visoke planote nad Idrijo, so tam tekom zadnjega meseca pričeli s kopanjem strelskih jarkov. S temi napravami zlasti hitijo med raztreseno vasjo Zadlogom v črnovrški okolici, kjer so utrjevalne naprave v delu skoraj nepretrgoma že štiri leta in so nekateri kmetje zaradi utrdb odrezani od sveta, kot tudi v okolici vasi Zavratac, ki leži tik ob meji, kjer pa so šele tekom letošnjega leta pričeli z utrjevanjem. Razumljivo je, da med našim ljudstvom zbuja vse to veliko razburjenje.

Če verjamele al' pa ne

V soboto ponoči je neki rojak (ime ni važno in tudi ne potrebno za novico) pripeljal delegata Lojzeta domov v njegovo hišo. Lojze je šel v hišo spat, vnozik pa se je malo nasmil na gugalnico na porču, da si malo ohladi glavo ob nočnem hladnem zefirju. Vse dobro in vse lepo.

Pa pride domov Lojzeta hčerka in ko vidi tisto moško stvar na gugalnici, stopi k tisti osebi, jo pogladi po rami in čuteče vzdihne:

"Oh, ubogi moj atek! Kako si revež zmatran. Kar tukajle te je zmagalo. Ja, ja, konvencije so huda stvar!"

Potem pa ta pridna Lojzeta hčerka pusti na gugalnici v miru božjem naprej počivati dozdevnega očeta in gre v hišo. Tam v sprejemni sobi pa v svoje začudenje vidi drugo osebo, ki tudi počiva na divanu. Gre nazaj med vrata in pogleda enkrat na porč na gugalnico, enkrat pa na divan v sprejemni sobi in vidi, da je dajala mehko čuteče in ginljive besede čisto napačni osebi. Vendar pa besed ni hotela jemati nazaj, ampak je pustila oba v miru počivajoča in strahno smrčeca zemsko trpina svoji usodi in šla spat.

Kot sem zvedel, je popotnika na porču zbudil mlekar, ko se je storil dan, Lojze jo je pa še nekaj dlje vlekli na mehkem divanu. Danes sta pa oba zdrava.

Taka je idila kresne noči, čeprav se zgodi jeseni.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maza

"Poznaš Bagdad?"
"Ni tako velik, da bi se izgubil v njem."
"Imaš prijatelje in znance v Bagdadu?"

"Nekaj slučajnih zancev. Pa ne dvomim, da bi mi ne bili naklonjeni."
"Misliš, da si varen v Bagdadu?"

"Ne vem, česa bi se mi bilo treba v Bagdadu bati. Razen tega potujem v varstvu padišaha in njegov budjerudi padišahin bo pač tudi pri bagdadskih turških oblastih veljaven. Povrh si še tudi lahko poiščem pomoči pri zastopniku ene ali druge evropske države."

"Dobro! Poslušaj! Nekaj bi te rad prosil."

Karavana z mojim imetjem, kolikor sem ga rešil, čaka na mene v Kadhimenu. Pravil sem ti, da bom potoval v Kadhimenu in s truplom očetovim v Kerbelo, da ga pokopjem na svetem kraju, kakor si je želel."

Pa svoj načrt sem spremenil. Slutim namreč, da bi ne bil varen v Kadhimenu, izognil se mu bom in šel naravnost v Bagdad."

"In karavana —?"
"Karavana, tovari, živina in ljudje, to je prav tisto, radi česar potrebujem tvoje pomoči. Mi boš pomagal?"

"Z veseljem, Hasan Ardšir mirza, če le morem."

"Torej pojdi mesto mene v Kadhimenu —"

"In kaj naj tam storim?"

"Kamele, ki so nosile moje imetje, kar sem ga rešil, tovari sami z zlatino, srebrnino in drugim blagom, ter služabniki, ki so karavano spremljali, — vse to bi me na potovanju v Hardamant le oviralo in zadrževalo. Zato sem sklenil, da bom vse prodal, blago in kamele, služabnike pa odpustil."

Precej zavzet sem ga pogledal.

Po tem, kar je sam o sebi pripovedoval in kar sem na lastne oči videl, je bil Hasan Ardšir mirza nenavadno bogat človek, in s seboj na beg je vzel gotovo le to, kar je bilo najdragocenejše. Kje bo v naglašeni v Bagdadu kupca, ki liči našel v Bagdadu kupca, ki bo razpolagal s potrebnimi vsotami, da bi take dragocenosti kupil? Na evropskih tržiščih bi seve take orientalske dragocenosti šle takoj v denar."

Pa še bolj sem se zavzel, ko je nadaljeval:

"Ali bi prevzel ti prodajo?"

Hm!
Lahko si mislite, kako je bilo ob tej ponudbi pri srcu me ni siromaku in revežu, ki se je komaj prebijal skozi življenje! Na mah naj bi prevzel trgovino z bajnimi dragocenostmi Orienta!

Pa nazadnje me ni bilo toliko strah pred tem nenavnim poslom, saj sem se nekoliko razumel na orientalske dragocenosti. Le kupca kako bom našel, to me je trenutno skrbelo.

Odgovoril sem:

"Mnogo, zelo mnogo mi zupaš, Hasan Ardšir mirza! — Meni, človeku, ki ga od trgovske strani niti ne poznaš!"

"Dobro te poznam!" me je prekinil. "Vem, da ti smem popolnoma zaupati. Povej, ali sprejmeš ponudbo?"

"Sprejemem. Pa en pomislek ti moram povedati."

"Kateri?"

"Ali bom našel za tiste tvoje dragocenosti tako hitro kupca, ki bo koj tudi v gotovini plačal?"

"O, časa bo dovolj! Poslušaj! Moj načrt je takle. Potoval bom odtod skrivaj v Bagdad in Kerbelo, iz Kerbele pa nazaj v Bagdad. Več tednov se bom mudil in če bi ti med tem ne našel kupca, še vedno

lahko počakam. Pa v Bagdadu je dovolj bogatih ljudi, Armencev, Perzov, tudi Frankov."

"Dobro! Če lahko počakaš, pa sprejemem!"

"Dal ti bom enega svojih ljudi za spremljevalca v Kadhimenu. Nesel bo pismo mojemu zastopniku in poveljniku moje karavane, mirza Selim aga mu je ime. V pismu bom naročil Selim agi, da ti mora vse moje imetje, kar ga je v Kadhimenu, izročiti, in te bom obenem pooblastil za prodajo. Prodaj boš vse, tovore in živili, služabnike pa boš izplačal in odpustil."

"In cena?"

"Sam boš ocenil blago ali pa ga dal po izvedencih oceniti. Zaupam ti. Kar boš storil, mi bo prav."

"Ali ne bo tvoj zaupnik Selim aga jezen, da ne boš njega poveril s tem zaupnim in važnim poslom? Gotovo ti je doselej zvesto in požrtvovalno služil, zaupaš mu, ker si ga postavil za poveljnika karavani, ki je nosila toliko tvojih dragocenosti, in mnogo je žrtvoval, ker je zapustil domovino in šel s teboj, beguncem, ter varno spravil tvoje imetje čez mejo. Pravico ima torej, da predvsem njemu zaupaš."

"Ne ugovarjaj mi, emir! Dobro vem, kaj smem in moram storiti in komu smem prodajo zaupati. Mirza Selim aga je moj edini služabnik, ki ga ne bom odpustil. In s tem se naj zadovolji. Prepričan sem, da boš ti bolje izvršil moje naročilo ko on."

In po kratkem pomisleku je dejal:

"Pa še drug razlog govori za tebe. Povedal sem ti že, da mislim odtod skrivaj v Bagdad potovati. In tudi iz Kerbele se mislim vrniti v Bagdad. V Bagdadu torej potrebujem primerno stanovanje. In ti ga boš gotovo lahko našel, saj poznaš mesto, si dejal."

"Prepričan sem, da bom koj našel stanovanje."

"In še eno. Ti si Frank, Evropejec. In v družbi Evropejca in na njegovem stanovanju pač mene ne bodo iskali, mislim."

Vse to me je nagnilo, da sem tebe izbral, ne pa Selim ago. Kajti ne bom ti izročil samo svojega imetja, ampak tudi svojo "hišo" bom priporočil tvojemu varstvu."

"Hasan Ardšir mirza, čudim se in v zadregi sem! Pomisli, da sem možki in še kristjan povrh!"

"Ne vprašam te, ali si kristjan ali musliman. Tudi ti me tega nisi vprašal, ko si me rešil iz rok Bebbehov. Zaupam ti."

"Pa zakaj misliš meni svojo "hišo" v varstvo izročiti? Ali ni dovolj varna pri tebi samem?"

"Poslušaj! Tudi v Bagdadu in na potu v Kerbelo nisem varen. Moji sovražniki ne smejo vedeti, kje je Hasan Ardšir mirza. Ker pa me je po mojem spremstvu lahko spoznati, bom skrivaj in preoblečen potoval v Bagdad ter se naselil na stanovanju, ki nam ga boš ti preskrbel. In zato bom tudi svojo "hišo" pustil v Bagdadu in jo tebi izročil v varstvo za čas, ko se bom mudil v Kerbeli."

"Tvoje zaupanje je zame velika čast. In tvoja "hiša" bo pri meni popolnoma varna. Ne bom ž njo govoril in vobče ne občeval. Stara Hawla bo kakor odslej posredovala med nami."

Toda povej mi, ali boš sam potoval v Kerbelo?"
(Dalje prihodnjic.)

Zakaj se konji plaše

Prav gotovo vsak pozna konja kot zelo razumno žival, ki razume hlapca in svojega gospodarja, ki ga uboga na vsak najmanjši mig in razume celo vozniške besede, kadar hoče zaviti desno ali levo. Skoro nerazumljivo pa je, da je ta krotka in pametna žival, s katero se celo pogosto otroci naravnost igrajo in jim ne stori ničesar hudega, kar naenkrat včasih popolnoma izpremeni. Lahke listič, ki ga nosi veter sem in tja, že zadostuje, da začne konj najprej preplašeno gledati okoli sebe, ves strepet in se nazadnje z mesta poževe v divji beg, kakor da se je zgodilo bogvekaj. Koliko prej ga pa šele splaši mimo drveči vlak. Ne pomaga nobeno prigravarjanje vozača, ki hoče podivjano žival pomiriti, tudi še tako krepke udre so pri nekaterih konjih preslabe, da bi mogle obdržati splašeno žival, ki je sicer tako krotka in mirna. Ta nenavada sprememba ima pa gotovo kak globlji vzrok, saj si je sicer ne moremo razložiti.

Nekateri smatrajo za vzrok, da se nekateri konji tako radi plaše, to, da imajo taki konji gotove napake v svojih očeh. Tudi raziskavanja, ki so šla za tem, da ugotove, koliko ta trditve drži, so dognala, da je res velika večina plašljivih konj bolna na očeh, ali vsaj, da imajo v očeh gotove napake. Vtisli, ki jih konj dobi ob kakem še tako nedolžnem pojavu v naravi zaradi svoje kratkovidnosti ali kake druge očesne napake, so tisti, ki povzročajo, da se žival naenkrat zdrzne in splaši. Tako je ugotovljeno. Z velikim številom primerov bo to prav gotovo držalo. Sicer pa bi se dalo s pomočjo očal, ki bi jih nadeli takim plašljivim konjem, precej točno ugotoviti, če ni morda še kak drug vzrok, ki iz mirnega in ubogljivega konja napravi naenkrat divjo in do smrti preplašeno žival, ki je ne zadrž nobena stvar več.

Čeprav s tako gotovostjo strokovnjaki trdijo, da je v glavnem vzrok plašljivosti konj kratkovidnost in druge očesne napake, vendar je prav gotovo, da mora biti še kaj drugega tudi, saj se ta plašljivost opaža tudi pri konjih, ki so popolnoma zdravi, posebno pa še na očeh. Dognali so namreč tudi, da ta strah prihaja vsako najmanjšo spremembo, posebno na tleh. Ta lastnost je pri nekaterih konjih ostala še do danes, ni pa več njegova

koristna lastnost, pač pa dostokrat pogin zanj in za voznika, ki si zama prizadeva, da bi podivjano žival ukrotil z brzdami. Vsekakor se je ta lastnost spremenila v veliko nevarnost. Odtod, pravijo, tudi izvira konjski strah pred predmeti na zemlji. Prav lahko opazujemo dan za dnem, kako konj vrta svoje oči naokoli in prepašeno ogleduje ta ali oni predmet. Zadostuje senca za grmom in že je dovolj, da se konju ne zdi vse v redu in se že pripravlja na divji beg.

Plašljivost se je vrodila v konju še, ko je bil divji v stepi kot instinkt, ki ga je varoval pred drugimi divjimi živalmi. Konj je bil tam neprestano izpostavljen napadom divjih zverin, proti katerim pač ni imel drugega orožja kot beg. Naravno orožje konja torej ni bilo bojevanje, ampak le beg, ki ga je edini mogel rešiti. Tedaj konj pač ni mogel dalje časa premišljevali, če je zagledal belo liso v travnati stepi ali kaj drugega sumljivega. Vsekakor je bil bolj varen beg, čeprav bolj iz strahu kakor iz resnične potrebe. Vsako obotavljanje bi ga lahko stalo življenje.

Tudi naravni čut vsekakor konju danes ni več toliko potreben, saj včasih človek zanj bolj skrbi kot za vse drugo, toda vendar je še vsaj v mali meri ostal v njem. Drugeče si njegove plašljivosti ne moremo razložiti.

Toda nagnenje k plašljivosti pa ne zavisi samo od vtisov, ki jih dojemajo konji po svojih čutilih od zunaj, pač pa tudi mnogo od tega, kakšni so ti konji sami. Spočiti in dobro hranjeni konji se dosti raje plaše, kot pa zgarani in lačni. To je gotovo precej razumljivo. Tudi mlajši konji so dosti bolj iskri in "muhasti", kakor pa stari. Isto velja tudi o čistokrvnih konjih in križancih.

Marsikak konjski strah pa izvira tudi tako rekoč iz izkušnje. Tako se kaj rado dogaja, da se konj boji pred tistim človekom ali predmetom, ki mu je kdaj prizadejal kake bolečine. Nekateri konji se kaj radi plaše tudi na krajih, kjer jih je že prej kdaj kaj prestrašilo ali če so bili na takem mestu v življenjski nevarnosti. To je vsekakor znak bistrega spomina, ki ga imajo konji.

Končno pa tudi napačno ravnanje s konjem povzroča v nem nenavaden strah. Tako

mejo vsako spremembo, kar žival naenkrat popolnoma zbeha. Nenavaden šum, ki si ga žival ne zna razložiti, zakaj se je pojavil tako nenadno že prestraši konja, ki skuša za vsako ceno ulti. Avtomobil, ki se pripelje od zadaj ali mimodreči vlak tako učinkuje na konja, da se naenkrat ves trese po životu in misli, da se mu bliža konec. Toda tudi že listič papirja, ki malo zašumi v vetru, ali ptič, ki zaplaha pred njim, ker tudi misli, da mu preti nevarnost, ga spravi s tira in dostokrat se je že pripetilo, da je zaradi takega praznega strahu nastala večja nesreča, ki je zahtevala tudi človeške žrtve.

Dosti konj ima to napako, da se splaše zaradi dima, ki jim nenadoma zasmrdi od nekod, posebno od kakega svežega pogorišča. Gotovo je že marsikdo opazil, kako splašeno gleda konj, če ga pripelje v bližino kake klavnice. Konjski nos je tako občutljiv, da točno dojamemo vonj krvi, ki je v bližini tekla. Te lastnosti pa nimajo samo konji, pač pa tudi goveda, ki se pred klavnico z vsemi štirimi upirajo ne morda zato, ker da slutijo, kaj jih čaka, pač pa zaradi zanje neznosnega vonja krvi.

Konj je tudi ves preplašen takrat, če se z nogo kam zaplete, ali če se nečesa nenavadnega dotakne, enako tudi, če ga nenadno zbode kak obad. — Iz tega se jasno vidi, da strah ne prihaja samo od občutkov, ki jih konj dojemajo s čutili, ki so na glavi, pač pa tudi od drugih, čeprav ti primeri niso tako pogosti in ne igrajo tako važne vloge, kakor pa plašljivost zaradi kratkovidnosti ali drugače pokvarjenih oči.

Posebne vrste je strah pred predmeti, ki jih konj po svoje vidi ali samo zagleda na zemlji. Vsa pozornost je tako rekoč obrnjena nanje. Biologi trdijo, da je konj občutljiv za lastnost v svoji mrežnici še iz tistih časov, ko so bili na zemlji samo divji konji ter da jim je služila kot posebne vrste orožje, oziroma obramba pred drugo divjačino, ki je živela in še živi po stepah. Ta divji konj je mogel tedaj takoj opaziti v visoki stepnatjavi nanj prežečo zverino ravno zaradi te svoje lastnosti, ki jo sedaj imenujemo napako. Njegovo oko je bilo tako zgrajeno, da je dojelo takoj na prvi hip že vsako najmanjšo spremembo, posebno na tleh. Ta lastnost je pri nekaterih konjih ostala še do danes, ni pa več njegova

koristna lastnost, pač pa dostokrat pogin zanj in za voznika, ki si zama prizadeva, da bi podivjano žival ukrotil z brzdami. Vsekakor se je ta lastnost spremenila v veliko nevarnost. Odtod, pravijo, tudi izvira konjski strah pred predmeti na zemlji. Prav lahko opazujemo dan za dnem, kako konj vrta svoje oči naokoli in prepašeno ogleduje ta ali oni predmet. Zadostuje senca za grmom in že je dovolj, da se konju ne zdi vse v redu in se že pripravlja na divji beg.

IZ DOMOVINE

—V prepadu je padel in se ubil. Nedavno popoldne je šel 67-letni samski delavec Jurij Šošter v Črnem vrhu pri St. Jurju ob Taboru k sosedu, ki je kupal žganje. Tam je izpil čašico žganja in se kmalu napolil proti domu, oddaljenem kakšnih deset minut. Pot drži skozi gozd po ozki stezi. Bil je vsaj na videz čisto trezen. Ko je šla pozneje po isti poti 18 letna Julka Kovčeta iz Črnega vrha, je našla Šošterja v prepadu mrtvega. Kakor se je ugotovilo, mu je na ozki stezi spodrsnilo in je padel v precej globok prepad ter si zlomil vrat.

—Smrten padec z drevesa. V Zgornji Ročici v Slovenskih goricah je 78-letna preužitkarka Ivana Rokavčeva obirala hruske. Nenadno pa je padla z visokega drevesa in si zlomila hrbtenico. Nesrečnica je kmalu umrla.

—Na Gorjancih oropan in v ogenj vržen. Za kruhom se je napolil te dni na Hrvaško 55-letni zidar in posestnik Jože Srebrnjak iz Velikih Roj pri St. Jerneju. Pešpot drži mimo Mirčevega križa, majnih cerkvice na vrhu gozdnatih Gorjancev. Blizu cerkve je Srebrnjak opazil ogenj, ob katerem sta stala dva okrinkana in s karabinkama oborožena vojaka in ena v Lahinjo oblečena, ki je bila bržčas tudi možki. Nič hudega sluteč se je Srebrnjak približal tej družbi in prosil, da bi smel na ognju prižgati cigareto. Ko je pa pristopil k ognju, so ga prijel in zahtevali od njega denar. Imel je le 40 dinarjev, katere so mu vzeli, ga zvezali, in vrgli na ogenj ter šli. Z velikim naporom se je potem, ko je bil že po vsem telesu opečen in mu je vsa obleka zgorela rešil smrti v ognju. Prišel je klicati na pomoč, in ker ni bilo nikogar, da bi mu pomagal, se je z veliko težavo privlekel do bližnje vasi Vodence, odkoder so ga usmiljeni ljudje z vozom pripeljali do zdravnika v Kostanjevico in od tam v bolnišnico.

—Marsikak konjski strah pa izvira tudi tako rekoč iz izkušnje. Tako se kaj rado dogaja, da se konj boji pred tistim človekom ali predmetom, ki mu je kdaj prizadejal kake bolečine. Nekateri konji se kaj radi plaše tudi na krajih, kjer jih je že prej kdaj kaj prestrašilo ali če so bili na takem mestu v življenjski nevarnosti. To je vsekakor znak bistrega spomina, ki ga imajo konji.

Končno pa tudi napačno ravnanje s konjem povzroča v nem nenavaden strah. Tako

Roosevelt ima prednost pri poskusni volitvi

Cleveland, Ohio. — Največji popoldanski dnevnik v Clevelandu, "The Cleveland Press" pri naša včeraj prve podatke glede idej državljanov v Clevelandu, kdo naj bi bil bodoči predsednik Zedinjenih držav. Prvi rezultat tega slavnatega ali poskusnega glasovanja je, da se je izjavilo za Roosevelta 1,947 Clevelandčanov, za republikanskega kandidata Landona pa 712 državljanov. Za Coughlinovega kandidata Lemketa je bilo oddanih 219 glasov, za komunista Browderja 56 glasov in za socialisti Thomasa pa 31 glasov. Roosevelt vodi vse druge kandidate z 60 procenti. Povdarjati je treba, da so pri tem poskusnem glasovanju glasovali večinoma delavci in srednji sloji, ne pa bankirji, o katerih trdi Rev. Coughlin, da je Roosevelt zvezan z njimi. Značilno pri tem poskusnem glasovanju je, da so ljudje v predmestjih, kjer stanujejo bogatejši sloji, glasovali za Landona, a povprečni glasovi od delavcev in malih trgovcev so bili oddani za Roosevelta.

Magnus Johnson, pionir Minnesote, je umrl

Litchfield, Minn., 15. septembra. Včeraj je preminul v tem mestu bivši zvezni senator Magnus Johnson, star 64 let. Johnson je bil pionir pri organiziranju delavske-farmarske stranke, ki je v par letih si pridobila milijone pristašev. Smrt Johnsona, ki je bil prvi boritelj za izboljšanje položaja med delavci in farmerji, je velik udarec za Roosevelta, ki je v kratkem zgubil dva voditelja farmarske delavske stranke, Olsona, bivšega gubernerja države Minnesote, in sedaj Johnsona. Oba sta bila velika prijatelja Roosevelta.

* 25 japonskih vojakov je bilo ubitih v bojih z banditi v Mandžuriji.

MALI OGLASI

Proda se
oprema za modno trgovino, police in steklene omare. Vprašajte pri Frank Svetku, 768 E. 200th St. (220)

Garantirana selitev

Kadar se selite, pokličite nas. Mi vam zanesljivo preselimo pohištvo, glasovirje, električne ledenice in drugo. Selimo tudi izven mesta.

John Oblak
1161 E. 61st St.
Tel. HENDERSON 2730
(Sept. 10. 16.)

Delo doli

zanesljivo čedno dekle, 19 ali več let stara, za splošna hišna opravila. Nič pranja. Dobi stanovanje, svojo sobo s kopalščem. Plača je \$6.00 na teden. Zahteva se priporočila. Pokličite FAirmount 1130.

Društvo sv. Marije Magdalene, št. 162, K. S. K. J.

Tem potom naznanjam članicam, da ker je bilo jako malo asesmentna plačanega na seji, ki se je vršila na Labor Day, bom dala priliko vsem da poravnate. Pobirala bom asesment v sredo 16. sept., med 6 in 7 uro v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida, potem tretji ponedeljek 21. sept. od 6 do 7:15 zvečer in pa 25ta v mesecu, od 6 do 8 ure zvečer tudi v stari šole sv. Vida. Prosi se vas sestrese, da točno poravnate svoj asesment na dneve kakor omenjeno. Katera ne bo imela plačano, jo bom morala suspendirati, ker jaz nimam denarja, da bi katero založila. Koncem tega meseca bo treba pripraviti 3 mesečni račun, zato pa prosim, da vsaka stori svojo dolžnost. Pozdrav.
Marija Hochevar, tajnica.

Vdova išče delo

najsi bo kakršnokoli. Vprašajte na 1439 E. 39th St. (221)

DNEVNE VESTI

V državi Maine so zmagali republikanci

Portland, Maine, 15. septembra. Včeraj so se v državi Maine vršile volitve za kongres in gubernerja. Država Maine je bila od nekdanj republikanska, in tako so tudi včeraj zmagali republikanci, vendar z veliko manjšo večino, kot so pa pričakovali, kar je jako ugodno znamenje za Roosevelta. Demokratiški kandidat za gubernerja je n. pr. dobil 92,000 glasov, njegov republikanski nasprotnik pa 98,000. Včasih je bilo v državi Maine razmerje med republikanci in demokrati 2:1.

Škof se vrne

V petek se vrne v Cleveland Most Rev. Joseph Schrems, clevelandski škof. Mudil se je par mesecev v Evropi na počitnicah. Škof Schrems bo vodil veliki škofijski evharistični kongres, ki se otvori 22. septembra v Youngstownu.

Jack London:

ROMAN TREH SRC

— Zdaj, ko sem malone ruiniran? — je vprašal Francis ironično.

— Čas je kot nalašč za to, — je ugovarjal Bascom. — Le pogledite, dragi Morgan! Poznate vaše kolege z univerze. Recimo Johnny Pathmore. . .

— Saj sem do ušes zadolžen. Če strmoglavim jaz, pa de z menoj vred tudi on. Donaldson se bo pa moral zadovoljiti s 160 dolarji na mesec. Chris Westhouse bo moral iskati službo pri kino podjetju, če se bo hotel preživljati. Gledališče ga je itak vedno mikalo. Mož je prepričan, da je ustvarjen za filmskega igralca.

— Saj imate še Charley Tippet, — ga je bodril Bascom z glasom, v katerem ni bilo nobenega upanja.

— Da, — je pritrdil Francis obupano. — Ta bi bil pravi, če ne bi imel velikega nedostaka. — Njegov oče namreč še živi.

— Ta stari skopuh še svoj živ dan ni riskiral, — je pritrdil Bascom. — Nikoli se ni mogel odločiti, da bi izbral ugoden trenutek. In zaman je vsako upanje, da bi dovolil komu špekulirati z njegovimi milijoni. Vsa nesreča je v tem, da še živi.

— Charley bi ga lahko pregovoril in prepričan sem, da bi to storil meni na ljubo, če bi ne bilo zadržka.

— Mar mu nimate kaj zastaviti?

Francis je prikimal. — Poizkusite dobiti od tega skopuha brez poročstva dolar, pa se prepričate, kakšen skopuh je.

***
In vendar je Francis poizkusil svojo srečo. Takoj po razgovoru z Bascomom, se je napotil k Charleyju v pisarno in mu poslal vizitko, ne glede na to, da je prijatelj baš zajtrkoval. Trgovina Tippet je bila ena največjih te vrste v New Yorku. Tippet je veljal celo za najbogatejšega juvelirja na svetu. V dragu-

Mrs. Ana Van Skike se je naučila plavati, ko je bila stara 61 let. Od takrat je za vsak svoj rojstni dan preplavala daljavo 10 milj. Oni dan je bila stara 76 let in je zopet plavala 10 milj. V vodi je bila 17 ur in 15 minut. Njena slika je na desno, seveda, na levi je mlada plavalca, ki je čestitala stari sportnici na njenem uspehu.

ljih je imel stari Tipery več denarja kot so mislili ljudje, ki so dobro poznali razmere v njegovem podjetju.

Francis je našel to, kar je pričakoval. Stari je še vedno krepko držal vajeti v svojih rokah in sin sam ni upal, da bi se mu posrečilo pregovoriti skopega očeta, naj priskoči Francisu na pomoč.

— Saj poznam očeta, — je dejal Francisu. — Nameravam se sicer spoprijeti z njim tebi na ljubo, vendar pa nikar ne upaj, da bi kaj dosegel. Moj oče ne da na posodo niti ficka, čeprav mu zastaviš severni tečaj. Ti pa nimaš kaj zastaviti in v tem je vsa nesreča. Vendar pa še nisem obupal. Danes po obedu se pomemim s starim. Ob tem času je namreč izredno dobre volje. Verjemi mi, da poizkusim in storim vse, kar je v mojih močeh. Tebi na ljubo sem pripravljen na vse. Seveda ti s par tisočaki ne bo nič pomagano, zato napnem vse sile, da doblim več. Naj se zgodi karkoli, jutri ob devetih se zglasim pri tebi.

— Jutri bo zame odločilni dan, — se je nasmehnil Francis in segel prijatelju v roko. — Z doma pojdem že ob osmih.

— Torej pridem ob osmih, — je dejal Charley Tippet in se prisrčno poslovil od Francisu. — Ta čas izrabim vsako najmanjšo priliko, da pridem do denarja. Približno sem si že sestavil načrt in upam, da se mi posreči pregovoriti očeta. Na svidenje torej in nikar si preveč ne beli glave! Še je čas, da te rešimo.

***
Istega dne popoldne je imel Francis drug važen sestanek. Ko se je vrnil v pisarno svojega agenta, mu je Bascom povedal, da je telefoniral Regan, ki bi rad govoril s Francisom in mu povedal zelo zanimive novice.

— Nemudoma se odpeljem k Reganu, — je dejal Francis in vzel klobuk. Oči so se mu zasvetile in Bascom je opazil, da pričakuje Francis pomoči od Regana. — Regan je bil najboljši prijatelj mojega očeta in če je sploh še mogoča rešitev iz te zagate, me reši on.

— Nikar se preveč ne zanašajte, — je zmajal Bascom z glavo in umolknil, kakor da si ne upa povedati nečesa, kar je imel na jeziku. — Telefoniral sem mu tik pred vašim povratkom iz Paname. Bil sem popolnoma odkritosrčen. Povedal sem mu, da vas ni in da je sedaj položaj naših podjetij zelo kritičen. Vprašal sem ga kar naravnost, če bi se mogel v slučaju potrebe zanesti nanj. In on se je začel zvijati. Saj veste, vsak človek se začne izgovarjati, če prosite na posodo. Toda meni se je zdelo, da tiči za Reganovimi izgovori nekaj drugega. Ne, bojim se reči, da je to sovraštvo. Vendar sem pa dobil vtis. . . kako bi vam dejal? Nu, skratka, zdelo se mi je, da niti s prstom ne bo ganil videč, kako gre vse vaše imetje k vragu.

— Neumnosti! — se je zakrohotal Francis. — Z mojim očetom sta bila preveč prijatelja, da bi me pustil propasti. Ste li kdaj slišali o aferi Cosmopolitan Railways Merger? — je vprašal Bascom z značilnim naglasom. Francis je naglo prikimal in odgovoril: — Toda to je bilo takrat, ko sem bil še otrok. Slišal sem

samo praviti, da se je nekaj zgodilo, to je vse. Kar na dan z besedo! Pojasnite mi, kaj je bilo s to afero. Povejte, kaj mislite.

— To bi bila predolga povest. Poslušajte moj nasvet! Nikar ne pokažite Reganu svojih kart. Naj stori on to prvi in če ima kak predlog, naj pride z njim na dan brez vaše prošnje. Seveda se lahko motim, vendar vam pa previdnost ne more škodovati.

Čez pol ure je bil Francis v Reganovem kabinetu. Francisov položaj je bil tako obupen, da se je moral na vso moč premagovati, da je govoril o svojih podjetjih tako, kakor mu je svetoval Bascom. — Vendar se je pa znal obvladati tako, da si je pomagal celo z zvijačo.

— Dokaj globoko si zabredel, a? — je spregovoril Regan.

— O, ne, moji zobje so še vedno na površju, — je odgovoril Francis malomarno. — Še vedno diham, a kmalu za čenem celo prežvekovati in požirati.

Regan ni takoj odgovoril. Mesto odgovora je pa prečital na brzopletnem traku daljšo brzopletko.

— Zdi se mi, da si začel metati na borzo Tampico Nafto v prevelikih porcijah.

— In borza požira te porcije kakor som, — je dejal mirno Francis. Tisti hip je prvič pomislil, da ima Bascom morda vendarle prav.

— Naj bo že kakorkoli, eno je gotovo in to si lahko tudi že sam opazil, da borza Tampico Nafto požira, obenem pa padajo njene delnice, — a to je zelo zanimiv pojav, — je nadaljeval Regan smeje.

— Na borzi je mnogo zanimivih pojavov, — je odvrnil Francis mirno. — Ko se pa gospodje borzjanci nažro, jih začne ščipati po trebuhu tako, da se valjajo po tleh. Nekdo se bo pač moral žrtvovati, da odstrani ta strup iz njihovih trebušev. Zdi se mi, da bodo drago plačali to kampanjo, še predno bo končana.

— Nikar ne pozabi, dragi dečko, da je na kocki vse tvoje imetje. Zanimal sem se za to bitko že pred tvojim povratkom. Tampico Nafta je tvoja zadnja nada.

Francis je zmajal z glavo. — Meni se pa ne zdi, — se je zlagal. — Imam namreč sredstva, o katerih se mojim borznim prijateljem niti ne sanja. To borzno gospodo sem hotel samo uspavati s prijeto zavestjo, da so me spravili že na rob propada. V resnici pa sem tako močan, da lahko postavim vso borzo na glavo. Seveda ostane vse to med nama, dragi Regan. Z mojim očetom sta bila prijatelja. Svetujem vam, da začnete takoj kupovati. Tako ugodne prilike za dobre kupčije ne boste nikoli več imeli.

— Kakšna pa so ta tvoja rezervna sredstva?

Francis je skomignil z rameni.

— To ostane tajno, dokler se gospodje borzjanci ne nažro.

— Baharija! — je vzkliknil Regan navdušeno. — Kar je res, je res, živce imaš očetove. Pa mi dokaži, da se ne bahaš.

Regan je čakal, da mu Francis odgovori. In naenkrat so Franciavi živci popustili. Ni se mogel več premagovati.

— Prav pravite! — je zamrmral. — Bahal sem se. Voda mi teče v grlo in še en pritisk, pa bo vse izgubljeno. — Vendar pa ne utonem, če mi priskočite na pomoč vi, ki igrate na borzi odločilno vlogo. Treba je le, da se spomnite mojega očeta in rešite njegovega sina. Saj se gotovo spominjate, da vas je na smrtni postelji prosil, da me v nevarnosti ne zapustite. Če mi priskočite na pomoč. . .

Tisti hip je pokazal volk iz

Wall Streeta svoje zobe. Ozrl se je na portret Richarda Henry Morgana in vprašal:

— Kaj misliš, čemu sem imel dolga leta ta portret tu v kabinetu?

Francis je povesil glavo, ko da hoče reči, da je edini vzrok staro in preizkušeno prijateljstvo.

— No, le ugibaj! — se je nasmehnil Regan.

Francis je v zadregi odkimal z glavo.

— Da bi ga nikoli ne pozabil, — je rekel Regan. — In res ga nisem pozabil niti za hip. Ali si kdaj slišal o aferi Cosmopolitan Railways Merger? Nu, torej stari Morgan mi je takrat pošteno zagodel. In mi lahko verjameš, da me je temeljito premakstil. Bil je pa preveč premeten, da bi mu mogel do živga. Hotel sem se revanžirati, pa ni šlo. In tako je visel njegov portret tu, jaz sem pa sedel, gledal in čakal. Dolgo sem čakal, pa sem vendarle dokačal. Edina želja se mi je izpolnila. Težko bi se bil ločil od sveta, če ne bi dosegel svojega cilja.

— Pa vendar ne mislite reči? — je vprašal Francis mirno.

— Seveda, uganil si! — je zarentačil Regan. — Teško sem pričakoval in sanjal o tem dnevu. In zdaj je napočil. Zdaj sem poslal fantiča tja, kamor spada.

Škodoželjno se je ozrl na sliko in potem nadaljeval:

— In če se stari gentleman po vsem tem ne obrne v grobu. . . Francis je skočil pokonci in radovedno premeril svojega sovražnika.

— Ne, — je dejal, kakor da odgovarja na svoje misli, — ni vredno, da bi si umazal roke.

— O čem pa govoriš? — je vprašal Regan.

— Mislim sem vas udariti, — je odgovoril Francis zaničljivo. — Saj bi vas lahko zgrabil za vrat in zadušil. Nikar si ne domišljajte, da ste res volk. Čisto navaden pes ste, ki napade in ugrizne človeka zahrbtno.

— Vidite, ženske, tu se naglejte eno svojih pridnih sovrstnic. Je to Mrs. Susan Eisele iz Blue Earth, Minn., ki z eno roko pestuje otroka, z drugo pa tapka poročilo za časopis, za katerega pošilja poročila. Kako bi neki šlo urednikom tako delo od rok?

no. Svarili so me, da ste sposobni za take podlosti — pa nisem mogel verjeti. Prišel sem k vam, da se prepričam na lastne oči. Zdaj vem, da so imeli prijatelji prav. Vse, kar so mi povedali o vas, se točno ujema. Nu, zdaj je čas, da grem! Tu diši kakor v lišičjem brlogu. Tu smrdi!

Umolknil je, stopil k vratom in se ozrl. Ni se mu posrečilo spraviti Regana iz ravnotežja.

— Kaj pa nameravaš početi? — je vprašal Regan ironično.

— Če mi dovolite telefonirati borznemu agentu, lahko takoj izveste, kakšne namene imam, — je odgovoril Francis.

— Prosim, prosim, dragi dečko, — je dejal Regan. — Naenkrat je pa postal nezaupljiv.

— Sicer je pa najbolje, če ga pokličem sam.

In šele ko se je prepričal, da je Bascom res pri telefonu, je izročil služalo Francisu.

— Prav ste imeli, — je dejal Francis Bascomu. — Vse, kar ste mi povedali o Reganu, je res. Pa ne samo to, njegovo

Vidite, ženske, tu se naglejte eno svojih pridnih sovrstnic. Je to Mrs. Susan Eisele iz Blue Earth, Minn., ki z eno roko pestuje otroka, z drugo pa tapka poročilo za časopis, za katerega pošilja poročila. Kako bi neki šlo urednikom tako delo od rok?

va podlost in zahrbtnost je še večja. Držite se točno mojih navodil. Potisneva ga tja, kamor sva ga hotela in kamor spada, dasi staremu lisjaku nikakor ne gre v glavo, da bi mogel igro izgubiti. Mož namreč misli, da me je že popolnoma uničil. . .

Francis je umolknil, da si izmislil, kako končati to duhovito bahavost, potem pa je dejal:

— Povem vam nekaj, česar še ne veste. Regan je namreč tisti, ki je zasnoval in vodil to kampanjo proti meni. Zdaj torej veste, koga bova s to afero vred pokopala.

*****

Preostalo je še nekaj izvodov poezij

IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE

zložil in izdal

IVAN ZUPAN
urednik "Glasila K. S. K. J."

6117 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO

Cena \$1.00 s poštnino vred.
* Naročite jih sedaj, dokler zaloga ne poide!

LOUIS OBLAK
TRGOVINA S POHISTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom.
6303 GLASS AVE.
HENDERSON 2978

Bascom je nekaj odgovoril, nakar je Francis obesil slušalo.

(Dalje prihodnjič)

William C. Bullitt, bivši ameriški poslanik v Rusiji, je bil imenovan za poslanika v Franciji. Spodaj je njegova hčerka Ana, stara 12, let, ki bo zdaj študirala v Parizu.

THE KRICHMAN & PERUSEK FURNITURE

Storite kar največ z vašimi

HRANILNIMI KNJIGAMI

investirajte v nakupu pohištva

Po naših sedanjih nizkih cenah na pohištvo, boste napravili najboljšo kupčijo z International ali Custodian Savings & Loan

HRANILNIMI KNJIZICAMI

da jih zamenjate tukaj za pohištvo, peči, radije, električne pralne stroje in ledenice.

North American \$20 delnice se zamenjajo dolar za dolar.

THE KRICHMAN & PERUSEK FURNITURE CO PHONE KENMORE 0164

15428 Waterloo Rd.

zraven Ben Franklin 5 & 10 Cent Store

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6121 St. Clair Ave. — Cleveland, O.

PREČITAJTE in TAKOJ SPOROČITE

svoje ime, naslov, poklic in tel. števil.

DA TUDI VAŠE IME UVRSTI KLASIFICIRANI

ISČEJO SE POVERJENCI za nabiranje podatkov v vsaki koloniji. Dostojen zaslugek ob maleni trudi za zanesljivo, inteligentno in poznano osebo. PISITE!

NARODNI ADRESAR AMERIŠKIN HRVATOV-SLOVENCEV-SRBOV

IVAN MLADINEC Urednik
156 Fifth Ave. New York, N.Y.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ŽE 42 LET.

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOZENJE ZNAŠA NAD \$3,500,000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima okrog 35,000 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186.

v Clevelandu, Ohio je 16 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad \$5,900,000.00.

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNISKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmoderneje vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervo izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assessmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vidov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potruži se in pristopi takoj!

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago, Street, Joliet, Illinois